

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **J. H.**, zast. Mgr. Michalem Chuchútem, LL.M., advokátem se sídlem náměstí Junkových 2772/1, Praha 5, proti žalované: **Teplárna České Budějovice, a.s.**, se sídlem Novohradská 398/32, České Budějovice, zast. JUDr. et Mgr. Tomášem Sequensem, advokátem se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2019, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 5. 2020, č. j. 50 A 75/2019 – 40,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 5. 2020, č. j. 50 A 75/2019 – 40, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce zaslal dne 4. 9. 2019 žalované žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), ve které požadoval poskytnutí dvou darovacích smluv. Žalovaná na žádost žalobce reagovala rozhodnutím ze dne 11. 9. 2019, ve kterém žalobci sdělila, že podle § 9 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím jeho žádosti nemůže vyhovět, neboť požadované informace (smlouvy) jsou obchodním tajemstvím.

[2] Žalobce se proti vyřízení své žádosti odvolal. Žalovaná rozhodnutím ze dne 17. 9. 2019 předchozí vyřízení žádosti potvrdila a současně uvedla, že navíc ani není povinnou osobou podle § 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, a proto nemůže podnět žalobce vyřídit. Odkázala přitom na nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, ve věci společnosti ČEZ, a. s.

[3] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, který rozhodl napadeným rozsudkem tak, že rozhodnutí žalované o vyřízení žádosti i o odvolání žalobce zrušil a nařídil jí podle § 16 odst. 5 zákona o přístupu k informacím požadované informace poskytnout.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[4] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) napadá výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatelka v první řadě namítá nezákonnost napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právních otázek krajským soudem. Dle stěžovatelky ji krajský soud nesprávně posoudil jako veřejnou instituci, když vycházel pouze z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 As 60/2012 – 62, který dříve stěžovatelku za veřejnou instituci označil. Vůbec se však nezabýval argumentací stěžovatelky nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, ve věci ČEZ, a. s., a ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06, ve věci státního podniku Letiště Praha.

[6] Stěžovatelka je přesvědčena, že ve světle nálezu ČEZ nesplňuje definiční kritéria veřejné instituce stanovená v nálezu Letiště Praha. Jednotlivá kritéria sama ve své kasační stížnosti podrobně posuzuje. Poukázala též na možný rozpor extenzivního výkladu pojmu „*veřejná instituce*“ s evropským právem, konkrétně se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES ze dne 17. 11. 2003 o opakovaném použití informací veřejného sektoru, a dovolává se eurokonformního výkladu zákona.

[7] S ohledem na to, že se stěžovatelka nepovažuje za veřejnou instituci, a tedy povinný subjekt v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím, namítá nedostatek aktivní legitimace žalobce a svojí pasivní legitimace v dané věci. Domnívá se tak, že v řízení před krajským soudem existovaly a stále existují důvody pro zastavení řízení.

[8] Stěžovatelka nakonec namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nedostatku důvodů. Krajský soud se podle ní nedostatečně vypořádal s její argumentací, že smlouvy, jichž se poskytnutí týká, stěžovatelka považuje za obchodní tajemství.

[9] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky uvedl, že se neztotožňuje s výkladem pojmu „*veřejná instituce*“ provedeným stěžovatelkou. Na rozdíl od stěžovatelky má za to, že z větší části splňuje kritéria pro posouzení povahy veřejné instituce tak, jak jsou stanovena v nálezech Letiště Praha a ČEZ. Poukázal přitom např. na skutečnost, že stěžovatelka byla založena Fondem národního majetku, který byl shledán za veřejnou instituci. Ve vztahu k námitce obchodního tajemství žalobce ve svém vyjádření poukázal na zveřejnění požadovaných smluv v registru smluv (bez uvedení darovaných částek) a na úryvek časopisu Teplárenský zpravodaj z ledna roku 2020, ve kterém se hovoří o sponzorském příspěvku stěžovatelky nadaci města ve výši 100 tisíc Kč. Dle žalobce je tak absurdní, když stěžovatelka sama smlouvy zveřejnila a chlubí se výší příspěvku ve zpravodaji, a pak požadované informace označuje za obchodní tajemství. Navrhl kasační stížnost stěžovatelky zamítnout.

[10] Stěžovatelka reagovala na vyjádření žalobce replikou. Uvedla, že i společnost ČEZ, o které Ústavní soud v citovaném nálezu dovodil, že veřejnou institucí není, byla založena Fondem národního majetku ČR. Vyjádřila se k působnosti obce ve vztahu k ní, kdy opět ve světle nálezu ČEZ poukázala na to, že vytváření jejích orgánů i její případné zrušení a následná likvidace se řídí občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích, nikoliv zákonem o obcích.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání

pokračování

kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 s. ř. s. ve věci rozhodl bez nařízení jednání.

[12] Kasační stížnost je důvodná, byť z jiných, než stěžovatelkou prezentovaných důvodů. Rozhodující senát shledal vadu řízení před krajským soudem, kterou se musel zabývat i bez návrhu, tedy i bez odpovídající námitky stěžovatelky (§ 109 odst. 4, věta za středníkem, s. ř. s.).

[13] V průběhu řízení před krajským soudem došlo s účinností od 2. 1. 2020 ke změně § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím, který nově zní: „*Nelze-li podle § 178 správního řádu nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti Úřad pro ochranu osobních údajů.*“

[14] Podle § 69 s. ř. s. je v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu žalovaným „*správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla*“. Jedná se o specifický případ procesního nástupnictví. Při přechodu působnosti v důsledku změny zákona tak musí správní soud jednat s orgánem, na který působnost přešla. Neučiní-li tak, zatíží řízení vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2020, č. j. 3 As 340/2020 – 57, odst. [14], ve věci Pražská strojírna, a.s.).

[15] Nejvyšší správní soud již dříve rozhodoval v obdobných věcech, jako je věc nyní projednávána, a zrušil rozhodnutí správních soudů z důvodu, že v průběhu řízení přešla v důsledku daného ustanovení působnost z původní žalované na Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“) jako odvolací orgán (srov. již citovaný rozsudek NSS č. j. 3 As 340/2020 – 57, dále např. rozsudky NSS ze dne 19. 11. 2020, č. j. 10 As 244/2020 – 40, ve věci Vodovody a kanalizace Prostějov, a. s., ze dne 12. 11. 2020, č. j. 3 As 288/2020 – 40, ve věci Česká televize, a ze dne 30. 10. 2020, č. j. 4 As 155/2020 – 42, ve věci Kancelář prezidenta republiky).

[16] Stěžovatelka je akciovou společností, a proto nelze určit jí nadřízený orgán podle § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (srov. citovaný rozsudek NSS č. j. 3 As 340/2020 – 57, odst. [13]). S účinností od 2. 1. 2020 přešla ze zákona působnost k rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informace z osoby stojící v čele povinného subjektu, u nějž nelze nadřízený orgán určit dle § 178 správního řádu, na ÚOOÚ. V souladu s § 69 s. ř. s. tak v průběhu řízení před krajským soudem došlo k procesnímu nástupnictví a žalovaným ve věci se stal ÚOOÚ. Krajský soud proto měl od 2. 1. 2020 jednat s ÚOOÚ jako se žalovaným, nikoliv se stěžovatelkou. Stěžovatelce (původní žalované) lze přiznat postavení osoby zúčastněné na řízení podle § 34 odst. 1 s. ř. s. (srov. tamtéž, odst. [21]).

[17] Tím, že krajský soud v projednávané věci nejednal v řízení před krajským soudem s ÚOOÚ jako se žalovaným, zatížil toto řízení vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, ve kterém je krajský soud povinen jednat s ÚOOÚ.

[18] Nejvyšší soud pro úplnost uvádí, že vzhledem k vadě řízení, která má za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, nemohl nyní posuzovat námitky stěžovatelky v kasační stížnosti. Nijak tedy neposuzoval zejména vlastní předmět sporu, tj. právní otázku, zda stěžovatelka je nebo není veřejnou institucí, a tedy povinným subjektem podle zákona

o svobodném přístupu k informacím, a zda byla povinna podle tohoto zákona poskytnout žalobci požadované informace (darovací smlouvy), které navíc považuje za obchodní tajemství.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek krajského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu zde uvedeným (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. února 2022

JUDr. Radan Malík
předseda senátu